

Nyheter från IFN

nr 6 • 2018

IFN-forskare diskuterar forskning inom miljö och klimat. Shon Ferguson förklarar att nationalekonomer kan ha stor påverkan på miljön genom att visa på de mest kostnadseffektiva sätten att sänka olika former av utsläpp. Thomas Tangerås, kritiserade på DN Debatt regeringens flygskatt. Han påpekade att eftersom de totala utsläppen redan är givna så kommer mindre flygande bara att ersättas av motsvarande ökning på annat håll. Satsningen riskerar därmed att bli ett slag i luften.

Flygskatt har införts för att minska resandet med flyg. På *DN Debatt* diskuterades i somras hur man ska kunna sänka utsläppen ytterligare. I en replik påpekade Thomas Tangerås, som leder IFN:s forskningsprogram Elmarknadens ekonomi, att flygresor inom EU redan ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU-ETS. Utsläppen kommer därmed inte att minska eftersom den totala mängden utsläpp redan är given och den svenska satsningen riskerar därmed att bli ineffektiv. För närvarande omfattas emellertid inte flygresor till och från EU av EU-ETS och Tangerås föreslår därför att även sådana resor ska ingå i utsläppshandeln.

Tangerås berättar att IFN och elprogrammet, där forskarna bland annat studerar hur man på ett kostnadseffektivt sätt kan uppnå förnybarhetsmålen, kan ha en central betydelse för framtida måluppfyllelse. Globalt sett är elproduktion den största utsläppskällan av växthusgaser och han säger att det är viktigt med forskning om hur elproduktionen kan bekämpa klimatförändringar. Han anser också att för att Sverige ska bli ett föredöme för grön ekonomi måste vi ställa om på ett bra och kostnadseffektivt sätt och elforskningen på IFN kan bidra med kunskap.

– En angelägen forskningsfråga är också hur vi bättre ska förstå processerna som blockerar politiska lösningar. Genom bättre kunskap kan man bidra till att förbättra förutsättningar-

na för ett gränsöverskridande samarbete om klimatet.

Shon Ferguson, IFN, har i sin forskning undersökt hur högre elkostnader i tillverkningsindustrin påverkar import av insatsvaror. Studien utgår från teorin att koldioxidutsläpp ökar med en striktare miljöpolicy eftersom företag då väljer att importera varor från länder med mindre strikta regler. Forskarna finner dock ingen större effekt på den svenska marknaden när elpriserna ökar. Enligt Ferguson kan detta bero antingen på att elprischocken som används i studien inte var tillräckligt stor för att ha en inverkan eller på att den svenska tillverkningsindustrin inte är känslig för prisökningar. Det senare kan bero på att import inte alltid är lösningen när priserna ökar eftersom det kan vara svårt att hitta bra substitut.

Shon Ferguson, som har en bakgrund som agronom, forskar även om jordbrukets ekonomi. På frågan hur viktig forskning inom miljö och klimat är svarar han att det är en av de viktigaste framtidsfrågorna. Han menar också att nationalekonomer kan ha stor påverkan på miljöpolitikens utformning genom att visa på de mest kostnadseffektiva sätten att sänka olika former av utsläpp.

Han tillägger att på IFN finns goda möjligheter att studera hur företag reagerar på olika faktorer när det handlar om miljö och ekonomi.

Text: Victoria Svensson

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är peer reviewed. Här redovisas några av de studier som nyligen accepterats för sådan publicering.

Christian Bjørnskov och Martin Rode, "Crisis, Ideology, and Interventionist Policy Ratchets". *Political Studies*.

I denna studie finner forskarna att i kristider ökar vänsterorienterade regeringar de offentliga utgifterna mer och inför fler regleringar än andra regeringar. Vidare sker ingen återgång till tidigare nivåer efter att en kris är över, oavsett regeringens politiska färg.

Johan Egebark och Niklas Kaunitz, "Payroll Taxes and Youth Labor Demand". *Labour Economics*.

Under 2007–09 sänktes arbetsgivaravgifterna väsentligt för unga anställda i Sverige. Forskarna visar att dessa sänkningar ledde till små men signifikanta effekter på både sysselsättning och löner. De uppskattar efterfrågeelasticiteten för hela målgruppen till –0,3 samt att effekten var störst för de yngsta i målgruppen.

Jannis Angelis, Anna Häger Glenngård och **Henrik Jordahl**, "Management Practices and the Quality of Primary Care". *Public Money & Management*.

Hur väl styrs svenska vårdcentraler? Forskarnas intervjuer med verksamhetschefer visar på hög managementkvalitet i primärvården. Knappt några vårdcentraler får riktigt låga poäng. Detta är betydelsefullt, eftersom vårdcentraler med goda managementmetoder har kortare köer. Däremot har de inte nöjdare patienter.

Andreas Bergh, Gissur Erlingsson, Anders Gustafsson och Emanuel Wittberg, "Municipally Owned Enterprises as Danger Zones for Corruption? How Politician's Having Feet in Two Camps May Undermine Conditions for Accountability". *Public Integrity*.

Antalet kommunala bolag ökar i Sverige och det är vanligt att lokalpolitiker har poster både i bolagsstyrelserna och i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Forskarna i denna studie menar att detta kan skapa en oklar ansvarsfördelning och försvåra ansvarsutkrävande.

Colin A. Carter och **Shon Ferguson**, "Deregulation and Regional Specialization: Evidence from Canadian Agriculture". *Canadian Journal of Economics*.

I Kanada avreglerades ett av världens största statliga handelsföretag inom jordbruket år 2012. En av de viktiga grödorna som företaget reglerade var malkorn. I denna studie visar forskarna att reformen hade betydande effekter på den geografiska fördelningen av malkornsproduktion i västra Kanada.

Reggy Hooghiemstra, Niels Hermes, **Lars Oxelheim** och Trond Randøy, "Strangers on the Board: The Impact of Board Internationalization on Earnings Management of Nordic Firms". *International Business Review*.

Denna studie visar att närvaron av minst en icke-nordisk medlem i ett nordiskt företags styrelse är förknippad med ökad grad av vinstmanipulering. Denna effekt förklaras till stor del av de utländska styrelsemedlemmarnas brist på förtrogenhet med det aktuella nordiska språket och med relevant nationell redovisningslagstiftning och praxis.

Thomas Tangerås och Johannes Mauritzen, "Real-time versus Day-ahead Market Power in a Hydro-based Electricity Market". *Journal of Industrial Economics*.

Denna studie utvecklar nya metoder för att utvärdera konkurrensen på vattenkraftbaserade elmarknader. Forskarna använder dessa för att studera prisbildningen på den nordiska elbörsen, Nord Pool. Det visar sig att priserna inte är förenliga med hypotesen om att elmarknaden genomgående kännetecknas av en väl fungerande konkurrens.

Ray Bollman och **Shon Ferguson**, "The Local Impacts of Agricultural Subsidies: Evidence from the Canadian Prairies". *Journal of Agricultural Economics*.

1995 avskaffade den kanadensiska regeringen exportsubventioner för jordbruksprodukter som transporterades med järnväg. Reformen ledde till ett hårdare ekonomiskt klimat där bönder fick mindre betalt för sina produkter. I denna studie visar forskarna att påfrestningen ledde till att sysselsättningen utanför jordbrukssektorn minskade.

Magnus Henrekson och Tino Sanandaji, "Schumpeterian Entrepreneurship in Europe Compared to Other Industrialized Regions". *International Review of Entrepreneurship*.

Europa lider av ett underskott på entreprenörskap jämfört med Nordamerika. Forskarna visar att när Europas höga inkomstnivå och stora satsningar på FoU beaktas framkommer ett underskott på entreprenörskap även vid en jämförelse med de rika länderna i Ostasien.

Under Nationalekonomiska föreningens konferens i nationalekonomi, som i år arrangerades av Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet i Växjö, delades 2017 års Assar Lindbeck-medalj ut. Det var Magnus Henrekson, IFN, som överräckte utmärkelsen till Petter Lundborg, Lunds universitet. Även Assar Lindbeck närvarade.

Foto: LNU/Anders Runesson.

Ett alumninätverk för doktorander knutna till IFN och forskningsassistenter på institutet har hållit en första träff. Richard Öhrvall, IFN, som doktorerar i statsvetenskap vid Linköpings universitet, presenterade valresultatet och deltagarna diskuterade möjligheter och risker med det jämna valresultatet. Richard Öhrvall var på valdagen del av den grupp experter som i TV2 kommenterade valet ur lokala perspektiv. Foto: Alexandra Allard.

Erik Prawitz, IFN, har tilldelats Alexander Gerschenkrons pris som ges till årets bästa avhandling inom ekonomisk historia utanför USA och Kanada. Priset delas ut av Economic History Association. Avhandlingen handlar bl.a. om den stora svenska migrationen till USA. Han är den förste svensken som tilldelas priset.

Mikael Stenkula har utnämnts till docent i nationalekonomi vid Södertörns högskola.

Svensk studie om skolan uppmärksammas internationellt

Magnus Henrekson och Johan Wennström, IFN, har skrivit en artikel i den populärvetenskapliga nättidningen *Quillette* med rubriken ”’Post-Truth’ and the Decline of Swedish Education”. De förklarar att grundorsaken till problemen i den svenska skolan ”är den läroplan som avvisar ämneskunskaper, ger elever för stort ansvar och försvagar lärarrollen. När kunskapssynen kombinerades med marknadsreformer skapades incitament att konkurrera med annat än kunskaper”.

Tyler Cowen, professor på George Mason University, skriver om den aktuella studien av Henrekson och Wennström på bloggen *Marginal Revolution*. En blogg som allt sedan starten, i början av 2000-talet, räknas som en av den mest inflytelserika inom nationalekonomi. Cowen citerar: ”[...] försiktighet är ett måste i länder, särskilt USA, som har en tradition av socialkonstruktivistiska metoder i utbildningssystem och överväger att genomföra eller expandera marknadsbaserade skolreformer.”

På Facebook har *Quillette*-artikeln hittills delats fler än 2 000 gånger.

Save the date!

Frukostseminarium den 6 december om ny bok: *Hur kan fler komma in på arbetsmarknaden?*

Debatt & politik i urval

16 augusti | Magnus Henrekson, IFN, presenterade boken *Kunskapssynen och pedagogiken*. Varför skolan slutade leverera och hur det kan åtgärdas när han inledde ett seminarium i Helsingfors med titeln "WANTED: A Road Map for Primary School". Arrangör var finska Research Institute of the Finnish Economy, ETLA. Foto: ETLA.

27 augusti | I knappt två års tid har Timbro samlat data över delningsökonomi i världen. Resultatet är världens första index som kartlägger aktiviteten hos flera hundra företag i 213 länder. Indexet lanserades på ett seminarium arrangerat av Timbro. I panelen ingick Andreas Bergh, IFN och Lunds universitet.

19 september | Mårten Blix, IFN, presenterade sin forskning om digitalisering och offentliga finanser samt en kommande bok om privatisering av välfärdstjänster på OECD:s möte "Korea International Policy Forum on Budgeting". Mötet hölls i Paris.

25 september | Richard Öhrvall, IFN, föreläste på Linköpings universitet om "Valet 2018: Hur gick det?". Han gjorde det inom ramen för öppna föreläsningar som arrangeras av den filosofiska fakulteten. Richard var på valdagen del av den grupp experter som i TV2 kommenterade valet ur lokala perspektiv. Foto: Jenny Ahlgren, Linköpings universitet.

28 september | Roger Svensson, IFN, ingick i panelen på ett seminarium om stöd till näringslivet, som arrangerades av Ratio. "Vi måste dra ner på selektiva program", sa Roger Svensson. Han förespråkade att dagens finansiella stöd ersätts med generella skatteincitament – "Eller ge skatteincitament för privatpersoner att investera i onoterade bolag, som i Storbritannien".

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev

Redaktör: Elisabeth Precht, elisabeth.precht@ifn.se; tfn 08-665 4525. Ansvarig utgivare: Magnus Henrekson.